

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 020421 18 Квлз
Бања Лука, 14.02.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше, као предсједнице вијећа, Даниеле Миловановић, Тање Бундало, Мерсиде Бјелобрк и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђених О.Б., Ј.Т., В.Т., В.Б., Н.О. и Н.М., због кривичног дјела извршеног у саставу криминалног удружења из члана 366. став 2. у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске, а осуђеног Ј.Т. и због кривичног дјела недозвољене трговине из члана 281. став 3. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјевима за заштиту законитости бранилаца свих осуђених, поднесеним против пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 020421 17 К од 26.01.2018. године и Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 020421 18 Кж 9 од 22.05.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 14.02.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјеви за заштиту законитости се одбијају као неосновани.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 020421 17 К од 26.01.2018. године оглашени су кривим О.Б., Ј.Т., В.Т., В.Б., Н.О. и Н.М., због кривичног дјела извршеног у саставу криминалног удружења из члана 366. став 2. у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 64/17, у даљем тексту: КЗ РС), а Ј.Т. и због кривичног дјела недозвољене трговине из члана 271. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС и осуђени на казне затвора: О.Б. у трајању од пет година, В.Т. у трајању од три године, В.Б. у трајању од четири године, Н.О. у трајању од четири године, Н.М. у трајању од четири године, док је Ј.Т. за кривично дјело извршено у саставу криминалног удружења из члана 366. став 2. у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС утврђена казна затвора у трајању од четири године и шест мјесеци, а за кривично дјело недозвољене трговине из члана 271. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС утврђена казна затвора у трајању од двије године, па му је изречена јединствена казна затвора у трајању од пет година и шест мјесеци. У изреченим казнама затвора, осуђенима

О.Б., Ј.Т., В.Б. и Н.О., урачунато је вријеме проведено у притвору. Истом пресудом, на основу одредбе члана 82. став 1. КЗ РС, изречена им је мјера безбједности одузимања предмета који су употребљени за извршење кривичног дјела, те су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка.

У поступку по жалби бранилаца осуђених и осуђеног Н.О., Врховни суд Републике Српске је пресудом број 11 0 К 020421 18 Кж 9 од 22.05.2018. године, одбио као неосноване, жалбе бранилаца тада оптужених О.Б., В.Т., В.Б., Н.М., Н.О. и његову жалбу, те је дјелимично уважио жалбу браниоца тада оптуженог Ј.Т. и у односу на њега преиначио наведену пресуду Окружног суда у Бањој Луци у правној оцјени дјела и одлуци о казни тако што је радње оптуженог, описане у изреци те пресуде које су правно оцјењене као кривично дјело недозвољене трговине из члана 271. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, правно квалификовао као кривично дјело недозвољене трговине из члана 281. став 3. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, са измјенама), за које му је утврдио казну затвора у трајању од 2 (двје) године, док је казну затвора за кривично дјело почињено у саставу криминалног удружења из члана 366. став 2. КЗ РС, у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци узео правилно утврђеном, па га је примјеном члана 52. и 56. КЗ РС, осудио на јединствену казну затвора у трајању од 5 (пет) година и 6 (шест) мјесеци, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору од 30.03.2017. године, па надаље, док је у преосталом дијелу првостепена пресуда остала неизмијењена.

Против цитираних пресуда, браниоци осуђених су благовремено поднијели захтјеве за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјеви).

Бранилац осуђеног О.Б., адвокат Ј.Ј. из Б.Л. и бранилац осуђеног Н.О., Г.Ј., адвокат из Б.Л., Захтјеви су поднијели због повреде Кривичног закона и због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број: 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту: ЗКП РС). Приједлог ових захтјева је да се другостепена пресуда преиначи тако што ће се уважити жалбе ових осуђених и укину првостепена и другостепена пресуда или да се укине другостепена пресуда и предмет врати на поновно одлучивање.

Бранилац осуђеног Ј.Т., адвокат Небојша Пантић из Бање Луке, Захтјев је поднио због повреде Кривичног закона, са приједлогом да се Захтјев уважи и донесе пресуда сходно одредби члана 356. став 1. ЗКП РС.

Бранилац осуђене В.Т., адвокат М.Љ. из Б.Л., Захтјев је поднио због повреде права на одбрану, са приједлогом да се преиначи другостепена пресуда и ова осуђена ослободи од оптужбе.

Бранилац осуђених В.Б. и Н.М., адвокат М.М. из Б.Л., у односу на осуђеног Б., Захтјев је поднио због повреде Кривичног закона и због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, док је Захтјев у односу на осуђеног М., поднио због повреде одредаба кривичног

поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Приједлог из оба Захтјева браниоца ових осуђених је да се укину и првостепена и другостепена пресуда и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговорима на Захтјеве бранилаца осуђених О.Б., Ј.Т., В.Т., Н.М. и Н.О., републички јавни тужилац др Драгица Глушац је поднесцима број: Т2 1 КТЗ 0000103 18 3 од 16.08.2018. године, 31.08.2018. године и од 05.10.2018. године, предложила да се ти Захтјеви одбију као неосновани, док на Захтјев браниоца осуђеног В.Б., одговор није достављен.

Приликом одлучивања о Захтјевима, овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на испитивање оних повреда закона на које се позивају подносиоци Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС прописује да се овај ванредни правни лијек може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) овог закона (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није кориштено право побијања пресуде жалбом, као редовним правним лијеком, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у Захтјеву ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Коначно, ограничењем прописаним у ставу 3. истог члана, се искључује могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У Захтјевима бранилаца осуђених О.Б., Ј.Т. и Н.О. указује се на повреду Кривичног закона, тврдњом да су и првостепени суд и другостепено вијеће Врховног суда Републике Српске повриједили Кривични закон на начин што су осуђени оглашени кривим за кривично дјело извршено у саставу криминалног удружења из члана 366. став 1. у вези са чланом 207. став 3. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, а да чињенични опис дјела из изреке првостепене пресуде, не одговара опису бића дјела из члана 366. став 1. Законика, већ да одговара бићу кривичног дјела из члана 383.а став 2. раније важећег Кривичног закона. У вези са наведеним тврдњама, у Захтјевима бранилаца осуђених Б. и О. истиче се да је дошло до произвољне примјене Кривичног закона РС и Кривичног законика РС, док Захтјев браниоца осуђеног Ј.Т. указује на повреду Кривичног законика из члана 312. став 1. тачка а) и г) ЗКП РС. Осим тога, у наведеним Захтјевима се истиче да другостепено вијеће Врховног суда РС није одговорило на изнесене приговоре, на којима су указивали браниоци у жалбама против првостепене пресуде, због чега подносиоци ових Захтјева сматрају да је у поступку по жалби дошло до повреде права на одбрану осуђених из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и права на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: ЕКЉП), затим из члана II/3 тачка е) Устава БиХ (због произвољности образложења навода жалби) и члана 65. став 1. ЕКЉП, те на повреду права на дјелотворни правни лијек из члана 13. ЕКЉП (на шта се указује у Захтјеву браниоца осуђеног Ј).

Изнесени приговори су неосновани. Наиме, одредбом члана 383а. став 2. ранијег Кривичног закона, прописано је: „Ко као припадник злочиначког удружења учини кривично дјело прописано Кривичним законом Републике Српске, за које се може изрећи казна затвора три године или тежа казна, ако за поједино дјело није прописана тежа казна, казниће се затвором најмање пет година. Одредбом члана 366. став 2. новог законика прописано је: „Ко у саставу групе или организоване криминалне групе изврши кривично дјело утврђено овим закоником за које је прописана казна затвора од три године или тежа казна, ако за поједино кривично дјело није прописана тежа казна, казниће се казном затвора најмање три године“. Дакле, у ранијем закону, назив кривичног дјела је „организовани криминал“ и у опису дјела се користи појам „припадник злочиначког удружења“, док у новом законнику, назив дјела је „извршење дјела у саставу криминалног удружења“ и у опису дјела користе се појмови „група и организована криминална група“. Одредбом члана 147. став 12. ранијег кривичног закона дефинисан је појам организоване криминалне групе да је то група лица од најмање три лица формирана ради вршења кривичних дјела за која се може изрећи казна затвора од три године или тежа казна, а у ставу 13. истог члана дефинисан је појам злочиначке организације, да је то удружење од најмање три лица чији чланови су се удружили ради вршења кривичних дјела. Одредба члана 123. став 1. тачка 10. Кривичног законика Републике Српске дефинише појам организоване криминалне групе, да је то удружење које се састоји од три или више лица која су се удружила ради вршења кривичних дјела за која је прописана казна затвора од три године или тежа казна. Дакле, обзиром да је дефиниција појма „злочиначког удружења“ према раније важећем кривичном закону, идентична дефиницији појма „организоване криминалне групе“ према сада важећем Кривичном законнику, то, чињеница што је у чињеничном опису дјела наведено „као припадници злочиначког удружења“, умјесто „као припадници организоване групе“, никако не значи да је побијаним одлукама повређен Кривични закон, нити да је дошло до произвољне примјене ових материјалних закона, како то погрешно сматрају подносиоци ових Захтјева, јер диспозиција кривичног дјела за које су осуђени оглашени кривим, по елементима који одређују биће кривичног дјела у новом законнику и ранијем кривичном закону, садржински се не разликују.

У оквиру приговора заснованом на тврдњи о повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, Захтјевима се истиче да другостепено вијеће Врховног суда Републике Српске, одлучујући о жалбама бранилаца осуђених, својом пресудом није одговорио на жалбене приговоре у погледу повреде Кривичног закона, као и на друге бројне приговоре изнесене у жалбама, чиме је по ставу подносилаца Захтјева, у поступку пред другостепеним судом повређено право на одбрану осуђених.

На напријед наведеним приговорима подносилаца Захтјева, не може се, по оцјени овог вијећа, темељити тврдња о повреди права на одбрану, као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, право на образложење пресуде има суштински значај за остваривање права на жалбу и ово право без сумње улази у спектар права која одражавају правичност поступка и обезбјеђују равноправност странака у поступку. Међутим, садржај образложења је условљен природом одлуке и

карактером приговора. С обзиром на природу другостепене пресуде, обавеза суда да образложи своју одлуку не подразумејева потребу да се у пресуди образложе сви приговори и да се одговори на све наводе странака, него се ограничава на захтјев да се у образложењу наведу разлози за чињенице од одлучног значаја, на јасан и разумљив начин. Како је у конкретном случају, другостепени суд у образложењу своје пресуде, дао одговоре на жалбене приговоре у погледу свих одлучних чињеничних и правних питања, те се позвао и на разлоге из првостепене пресуде (који су и по оцјени овог вијећа детаљне и ваљане), па и на оних који су апострофирани у Захтјевима, онда су, по оцјени овог суда, неосновани и приговори из Захтјева да је образложење другостепене пресуде захваћено таквим мањкавостима који манифестују повреду права на одбрану, као облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Дакле, супротно наводима из Захтјева бранилаца осуђених Бранковића и Омеровића, другостепена пресуда је дала одговоре на жалбене приговоре којима се оспоравала законитост доказа на којима се заснива првостепена пресуда. Тако је у вези са оспоравањем законитости исказа осуђене В.Т. из истраге, другостепена пресуда дала разлоге на страни 6. образложења, те је у вези са приговорима о незаконитости доказа – вјештачење мобилних телефона, другостепена пресуда дала разлоге на страни 4. образложења. Надаље, супротно наводима из Захтјева браниоца осуђених Б. и М., другостепена пресуда је на страни 5. дала одговоре на жалбене приговоре којима се указивало на повреду права на одбрану у дијелу измјене описа радњи од стране тужиоца, затим на жалбене приговоре из жалбеног основа погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и у вези са оспоравањем правне квалификације предметног кривичног дјела у односу на осуђеног Б. (страна 8., 9. и 10 образложења), као и на жалбене приговоре у погледу жалбеног основа одлуке о кривичној санкцији.

Надаље, ово вијеће налази да нема основа за тврдњу, изнесену у Захтјевима осуђених Б. и М., о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, услед прихватања и заснивања пресуде на исказима свједока Д.М. и Д.М. из истраге. Наиме, са једне стране, ови свједоци су саслушани и на главном претресу пред првостепеним судом, па је одбрана имала могућност да исте испита унакрсно (што је и учинила), а тужилац је приликом саслушања свједока користио записнике о њиховом саслушању из истраге, након чега их је приложио као доказни материјал, у смислу одредбе члана 288. став 1. ЗКП РС. Са друге стране, побијана пресуда се не заснива искључиво или у претежном дијелу на исказима ових свједока из истраге, већ и на другим многобројним доказима, изведеним на главном претресу.

Надаље, супротно наводима из Захтјева браниоца осуђене В.Т., није повређено право на одбрану ове осуђене. Наиме, тачно је да је првостепени суд одбио приједлог браниоца ове осуђене за провођење доказа – психијатријско вјештачење осуђене, али је након тога, као доказ суда проведено то вјештачење, из којег, као и из исказа вјештака др С.В.-С. дат на претресу пред првостепеним судом, произилази да је осуђеној у априлу 2017. године дијагностификована реактивна депресија (исказе у истрази је дала дана 31.03.2017. године) и да та дијагноза не може довести до процесне неспособности.

Из наведених разлога овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС, одлучио као у изреци пресуде, те је захтјеве бранилаца осуђених одбио као неосноване.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић